

**การจัดการสังคมและวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในจังหวัดนครสวรรค์**
**SOCIAL AND CULTURAL MANAGEMENT OF LOCAL ADMINISTRATIVE
ORGANIZATIONS IN NAKHONSAWAN PROVINCE**

อาภรณ์รัตน์ เลิศไพบรอต * อนุวัต กระสังข์ ** พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์กิตติปัญโญ ***

บทคัดย่อ

การวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาระดับการจัดการสังคมและวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครสวรรค์ 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการสังคมและวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครสวรรค์ และ 3. เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการสังคมและวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครสวรรค์

การวิจัยเป็นแบบผสมวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถาม ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.967 ในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลด้วยตัวเองกับกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหาร ข้าราชการ และพนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 355 คน ซึ่งได้มาจากสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติคือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุ ในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพใช้เครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 25 รูป/คน และการสนทนากลุ่มเฉพาะผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 รูป/คน โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดการสังคมและวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครสวรรค์พบว่า การจัดการสังคมโดยการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับชุมชนและระดับครัวเรือน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน และการจัดการ

* Doctor of Philosophy Program in Public Administration, Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

** Department of Political Science, Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

*** Department of Political Science, Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

วัฒนธรรมโดยการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การพัฒนาระดับแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและธรรมชาติ การส่งเสริมกิจกรรมตามปฏิทินการท่องเที่ยวประจำปีและประเพณีสำคัญ การส่งเสริมการตลาด การประชาสัมพันธ์และการบริการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการสังคมและวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครสวรรค์พบว่า การจัดการองค์กร ทำนายการจัดการสังคมและวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครสวรรค์ได้ร้อยละ 62.90 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการองค์กรมีจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านภาคี/เครือข่าย ด้านการสื่อสาร/เทคโนโลยี ด้านนโยบาย ด้านบุคลากร และหลักอิทธิบาท 4 ทำนายการจัดการสังคมและวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครสวรรค์ ได้ร้อยละ 17.50 ปัจจัยที่ส่งผลต่อหลักอิทธิบาท 4 มีจำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านฉันทะ ความพึงพอใจ และด้านวิมังสา การหมั่นตรึงพิจารณา

3. แนวทางการจัดการสังคมและวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า 1) การจัดการสังคมโดยการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ การบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคประชาสังคมเพื่อให้เกิดความเข้มแข็ง ในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การเสริมสร้างจุดแข็ง ปิดจุดอ่อน และพัฒนาสมาชิกในชุมชนให้เป็นคนเก่ง คนดี ในระดับชุมชน การสร้างคุณภาพชีวิตและการดำรงชีวิตอย่างมีเหตุผลมีผล ในระดับครัวเรือน 2) การจัดการวัฒนธรรมโดยการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ คือ การพัฒนาและยกระดับแหล่งท่องเที่ยวให้อยู่ในมิติความเจริญงดงามและยั่งยืน การส่งเสริมกิจกรรมตามปฏิทินการท่องเที่ยวให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวทั้ง 12 เดือนหรืออย่างน้อยให้เป็นไปตามฤดูกาล การส่งเสริมการตลาดการประชาสัมพันธ์และการบริการ ให้ความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวในนครสวรรค์ทั้งเชิงนิเวศน์ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาและเชิงเกษตรสร้างสรรค์ การพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพโดยการนำสุขภาพดีคืนสู่ชีวิต

คำสำคัญ: การจัดการ, สังคมและวัฒนธรรม, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ABSTRACT

This research has the following objectives: 1) to study the level of social and cultural management of local government in NakhonSawan Province; 2) to study the factors which impact social and cultural management of local government in

NakhonSawan Province; and 3) to present guidelines for social and cultural management of local government in NakhonSawan Province.

The research used a methodology model mixing quantitative and qualitative approaches. The quantitative research tools used a questionnaire with a reliability coefficient of 0.967 for data collection carried out by the researcher on a sample group of administrators, civil servants and employees of the local government totaling 355 people chosen by simple random sampling. The data were analyzed with a statistical package to arrive at values for frequency, percentage, mean, standard deviation and multiple regression analysis. The tools used for qualitative research consisted of in-depth interviews of 25 key informants and a panel discussion with 11 specific experts using descriptive content analysis techniques.

The research found that:

1. In the social and cultural management of local government in NakhonSawan Province, social management by strengthening the community according to a philosophy of economic sufficiency was at a high level overall (=3.66). When considering categories at the levels of local government, community and household, the mean of each category was at a high level. Cultural management through the promotion of cultural, natural and health tourism was also at a high level overall (=3.57). Considering each category, it was found that the development and upgrade of cultural and natural attractions, promotion of events based on the annual tour calendar and important traditions, marketing promotion, public relations, and tour service have a mean at a high level level, and the development and promotion of health tourism has a medium-level mean.

2. In the factors that affect the social and cultural management of local government in NakhonSawan Province, organization management can predict the social and cultural management of local government in NakhonSawan Province at 62.90%. The factors affecting the result of organization management have 4 aspects, namely party/network, communication/technology, policy and personnel, and the Four Rddhippada (effective means to attain success) predict the social and cultural management of local government in NakhonSawan Province at 17.50%. The factors which impact the Four Rddhippada have 2 aspects, Chanda (satisfaction) and Vimamsa (diligent reflection and appraisal).

3. The guidelines found for social and cultural management of local government in NakhonSawan are: 1) social management by strengthening the community according to the philosophy of economic sufficiency through the integrated collaboration between government and civil society in order to strengthen the organization at the local government level, enhance strength, cover weaknesses and develop good, skillful community members at the community level, and create quality of life and rational living at the household level; and 2) cultural management by promoting cultural, natural and health tourism through the development and upgrade of cultural and natural attractions to be prosperous and sustainable, by promoting tour calendar-based events to take place all 12 months, or at least seasonally, and by market promotion, public relations and services to present the diversity of tourist attractions in NakhonSawan, be they ecological, historical, cultural, intellectual or agricultural initiatives, and by developing health tourism promoting the restoration of better health to life.

Keywords: management, social and culture, local administrative organization

1. บทนำ

แนวคิดการจัดการร่วมสมัย ในปัจจุบันจะพบแนวคิดและวิธีการหลายประการที่นำมาศึกษาและประยุกต์ใช้ เป็นการมองว่าองค์กรทุกองค์กรเป็นระบบใหญ่ ซึ่งประกอบด้วยระบบย่อยต่างๆภายในองค์กร อาทิ การวางแผน การบริหารทรัพยากรบุคคล การประเมินผล การจ่ายค่าตอบแทน การควบคุม ตลอดจนการเงินและการผลิต ดังนั้น การบริหารจัดการให้องค์กรมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีระบบย่อยเหล่านี้จะมีผลกระทบซึ่งกันและกันอยู่ตลอดเวลา (สาคร สุขศรีวงศ์, หน้า ๔๖-๕๑) อาทิ ผู้นำภายในองค์กร ในด้านของภารกิจหรือสิ่งที่ต้องทำ เป็นการจัดระเบียบทรัพยากรต่างๆในองค์กรและการประสานกิจกรรมต่างๆ เข้าด้วยกัน ในด้านของความรับผิดชอบ ดังนั้น งานบริหารจัดการ เป็นการทำให้งานต่างๆ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยการอาศัยบุคคลต่างๆ เข้าด้วยกัน (ธงชัย สันติวงษ์, ๒๕๔๓ : หน้า ๒๑-๒๒) และประกอบไปด้วยกระบวนการในการนำทรัพยากรทางการบริหารทั้งวัตถุและคนมาดำเนินการ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยอาศัยปัจจัยต่างๆ อันได้แก่ คน เงิน วัสดุสิ่งของและวิธีปฏิบัติงานเป็นอุปกรณ์ในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร (G. John Hutchinson, 2010 : p.133)

เมื่อพิจารณาประเด็นการจัดการสังคมและวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครสวรรค์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญในด้านสังคมและวัฒนธรรม ดังจะเห็นได้จากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ มีนโยบายในการสนับสนุนให้มีการขยาย

องค์กรเครือข่ายการดำเนินงานวัฒนธรรมให้เกิดการกระจายอำนาจทางวัฒนธรรมไปทุกชุมชน ทุกท้องถิ่น โดยมุ่งเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและขับเคลื่อนการดำเนินงานวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตนเองในรูปแบบต่างๆ ที่สามารถสร้างกระแสการรับรู้ทางด้านวัฒนธรรม การเชื่อมโยงการดำเนินงานวัฒนธรรมร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวัฒนธรรมทั้งในระดับชุมชน ภูมิภาค และระดับประเทศ ซึ่งเป็นการบูรณาการงานวัฒนธรรมเข้ากับยุทธศาสตร์จังหวัดโดยสามารถบรรจุโครงการและกิจกรรมทางวัฒนธรรม เข้าในแผนการดำเนินงานของหน่วยงานและบูรณาการเข้ากับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัด (G. John Hutchinson, 2010 : p.133) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นกำลังสำคัญในการสืบสานมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชุมชน และขับเคลื่อนงานวัฒนธรรมของชาติ รวมทั้งพัฒนาและสร้างสรรค์งานด้านวัฒนธรรมของท้องถิ่น สร้างกระแสการรับรู้ไปสู่ชุมชนได้อย่างกว้างขวาง (หนังสือพิมพ์แนวหน้า, [๓ พ.ค. ๒๕๕๙])

อย่างไรก็ตามการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดนครสวรรค์ ปรากฏมียุทธศาสตร์ที่สัมพันธ์กับการจัดการสังคมในด้านการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการจัดการวัฒนธรรม ในด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ ซึ่งทั้ง 2 ด้านตามแผนยุทธศาสตร์ของจังหวัดนครสวรรค์นั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครสวรรค์ จำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นให้มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ระดับจังหวัด โดยเชื่อมโยงแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินการและกำหนดเป็นกลยุทธ์ซึ่งแต่ละท้องถิ่นสามารถปรับให้เข้ากับบริบทของแต่ละท้องถิ่น เช่นเดียวกันกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน (สำนักงานจังหวัดนครสวรรค์, [๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙]) ในการจัดการดังกล่าวจะเกิดผลสำเร็จมากน้อยเพียงไรยังมีปัจจัยที่ต้องคำนึงถึง อาทิ ด้านนโยบาย ด้านกระบวนการ ความพร้อมด้านบุคลากร เทคโนโลยี และด้านเครือข่าย และอีกประการหนึ่งเนื่องด้วยสังคมไทย และในองค์กรต่างๆ ให้ความสำคัญกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ช่วยส่งเสริมให้การปฏิบัติงานเกิดผลสำเร็จยิ่งขึ้น (พระมหาภูติชัย วชิรเมธี, ๒๕๕๑ : หน้า ๙๒)

เพื่อส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครสวรรค์ เกิดแนวทางการจัดการตามยุทธศาสตร์ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาการจัดการสังคมและวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครสวรรค์ เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการสังคมและวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอแนวทางการจัดการสังคมและวัฒนธรรม อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเสริมสร้างบทบาทสำคัญในการอนุรักษ์ สืบสาน ถ่ายทอด รวมทั้งพัฒนาและสร้างสรรค์งานด้านวัฒนธรรมของท้องถิ่นสืบต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพการจัดการสังคมและวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครสวรรค์

2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการสังคมและวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครสวรรค์

2.3 เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการสังคมและวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครสวรรค์

3. ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การจัดการสังคมและวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครสวรรค์” ในครั้งนี้เป็นงานวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) เป็นการผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ได้กำหนดขอบข่ายประชากร และกลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อศึกษาการจัดการสังคมและวัฒนธรรมอันประกอบด้วย แนวคิด ทฤษฎี และการบูรณาการหลักพุทธธรรมที่เกี่ยวข้อง

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีทางการจัดการสังคมและวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครสวรรค์

3.1.1 ขอบเขตด้านหลักพุทธธรรมที่สามารถนำมาบูรณาการกับการจัดการสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ หลักอิทธิบาท 4 ซึ่งเป็นธรรมที่เป็นเหตุให้ประสบความสำเร็จ มี 4 ประการ คือ

- 1) ฉันทะ พอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น
- 2) วิริยะ เพียรประกอบสิ่งนั้น
- 3) จิตตะ เอาใจฝักใฝ่ในสิ่งนั้นไม่วางธุระ
- 4) วิมังสา หมั่นตรองพิจารณาเหตุผลในสิ่งนั้น

3.1.2 ขอบเขตด้านแนวคิดปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการสังคมและวัฒนธรรม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

- 1) ด้านนโยบาย
- 2) ด้านกระบวนการจัดการ
- 3) ด้านบุคลากร
- 4) ด้านการสื่อสาร/เทคโนโลยี
- 5) ด้านภาคี/เครือข่าย

3.1.3 ขอบเขตด้านสังคมและวัฒนธรรม ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดนครสวรรค์ (พ.ศ. 2557–2560) โดยศึกษาเฉพาะประเด็นยุทธศาสตร์ การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ ดังนี้

- 1) การพัฒนาและยกระดับแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและธรรมชาติ
- 2) การส่งเสริมกิจกรรมตามปฏิทินการท่องเที่ยวประจำปี และงานประเพณีสำคัญ
- 3) การส่งเสริมด้านการตลาด การประชาสัมพันธ์ และการบริการการท่องเที่ยว

4) การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และยุทธศาสตร์ การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ดังนี้

- ๑) ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๒)ระดับชุมชน
- ๓)ระดับครัวเรือน

3.2ขอบเขตด้านประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญไว้ดังนี้

1) ประชากร ได้แก่ บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ ประกอบด้วย (1) องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์ (อบจ.) (2) เทศบาล มี 21 แห่ง โดยแยกเป็นเทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 2 แห่ง เทศบาลตำบล 18 แห่ง และ (3) องค์การบริหารส่วนตำบล มี 121 แห่งรวมทั้งหมด 143 แห่ง มีจำนวนประชากรทั้งหมด 3,141 คน (สำนักงานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, [๔พ.ค. ๒๕๕๙])

2) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ(Key Informants) ด้านการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ซึ่งเป็นบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเป็นบุคคลสำคัญในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 25 ท่าน

3) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) เพื่อปรับปรุงการจัดการสังคมและวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยนักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิรวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 11 คน

3.3ขอบเขตด้านพื้นที่/สถานที่

ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่ในการทำวิจัย คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครสวรรค์ (1) องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์ (อบจ.) (2) เทศบาล มี 21 แห่ง โดยแยกเป็นเทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 2 แห่ง เทศบาลตำบล 18 แห่ง และ (3) องค์การบริหารส่วนตำบล มี 121 แห่งรวมทั้งหมด 143 แห่ง

3.4ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการทำวิจัยระหว่างเดือน สิงหาคม2559-มีนาคม2560 รวมระยะเวลา 8 เดือน

4. วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การจัดการสังคมวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครสวรรค์” ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method Research) โดยดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณก่อน แล้วจึงทำการวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative

Research) ใช้การศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ด้วยการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เริ่มด้วยการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) แล้วนำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสัมภาษณ์โดยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เพื่อเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเสนอต่อเวทีการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) พัฒนาแนวทางการจัดการให้สมบูรณ์ก่อนนำเข้าสู่การสอบคุชฎีพิจารณาเพื่อหาข้อสรุปและข้อเสนอแนะในการจัดการสังคมและวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครสวรรค์ ให้เป็นมาตรฐานก่อนที่จะเสนอผลงานวิจัยต่อสาธารณะในลำดับต่อไป

4.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

4.1.1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

จังหวัดนครสวรรค์ มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด จำนวน 143 แห่ง คัดเลือกเหลือเพียง 16 แห่ง โดยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกพื้นที่วิจัย จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี จากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 355 คน

4.1.2 วิธีการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม ซึ่งมีลำดับขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1) ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ รวมทั้งเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ได้แก่ ข้อมูลปฐมภูมิ คือ จากพระไตรปิฎก และข้อมูลทุติยภูมิ โดยศึกษาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เหมาะสมและสอดคล้องกับงานวิจัยฉบับนี้ เพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม และร่างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย กำหนดกรอบแนวคิดวัตถุประสงค์ ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

2) ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการสังคมและวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครสวรรค์ โดยแบบสอบถามเป็นคำถามประเภทคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางการจัดการสังคมและวัฒนธรรม

4.1.3 การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1) นำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาคุชฎีนิพนธ์ตรวจสอบ เพื่อขอคำแนะนำเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงแก้ไข ให้ได้ข้อความที่ถูกต้องสมบูรณ์ที่สื่อความหมายชัดเจน เข้าใจง่ายตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2) หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาคุชฎีนิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระ และโครงสร้างของคำถาม

รูปแบบของแบบสอบถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงครายข้อ (Index of Item-Objective Congruent: IOC) (สุรชัย ศิริโกการภิรมย์, ๒๕๕๖ : หน้า๑๒๙-๑๓๐)

4.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพนั้น ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1) แบบสัมภาษณ์ (Interview) เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง (Structure In-depth Interview) เพื่อศึกษาการจัดการสังคมและวัฒนธรรม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์

2) การสร้างเครื่องมือการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสังคมและวัฒนธรรม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หลักพุทธธรรมที่สามารถนำมาบูรณาการกับการจัดการ และนำมาร่างข้อคำถามที่จะใช้ในการสัมภาษณ์ ไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา เกี่ยวกับความถูกต้องของแบบสัมภาษณ์ ในส่วนของความสอดคล้องกับเนื้อหาและทฤษฎี และนำมาปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล (Instrument)

ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครสวรรค์ ด้วยตนเองและได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาครบทั้ง 355 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 (Silverman, D., 2000 : p.90) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 25 รูป/คน จะใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง พร้อมกับส่งบริบทเนื้อหา ต่างๆ ที่จะใช้ในการสัมภาษณ์ล่วงหน้า และกำหนดวัน เวลา และสถานที่ ส่วนในขณะการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะขออนุญาตจากผู้เชี่ยวชาญใช้เครื่องบันทึกเสียง (Creswell, J. W., p.121) และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม จำนวน 11 รูป/คน จะใช้การสนทนากลุ่มแบบที่มีโครงสร้าง

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

4.4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ มีขั้นตอนดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เป็นหลักก่อน โดยการดำเนินการขั้นแรก คือ นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้ มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสำรวจ (Editing) แล้วดำเนินการลงรหัสตามคู่มือการลงรหัส (Code Book) แล้วจึงดำเนินการถ่ายรหัสทั้งหลายลงในแบบฟอร์มถ่ายข้อมูล (Transfer Sheet) บรรจุข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์และวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อหาค่าทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ สถิติพรรณนา หรือสถิติบรรยาย (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. (Standard Deviation) สำหรับบรรยายข้อมูลทั่วไปและใช้สัมประสิทธิ์การถดถอย

(regression coefficient)”เป็นการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) เพื่อใช้อธิบายผลของตัวแปรเกิดขึ้น (สิน พันธุ์พินิจ, ๒๕๕๔ : หน้า ๒๔๒)

4.4.2.การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ มีขั้นตอนดังนี้

1) ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสารเนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนา

2) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (interview) ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic induction) โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียง และจำแนกอย่างเป็นระบบ จากนั้นนำมาตีความหมาย เชื่อมโยงความสัมพันธ์และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่างๆ ที่รวบรวมได้ โดยทำไปพร้อมๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้ เพื่อจะได้ศึกษาประเด็นต่างๆ ได้ลึกซึ้ง เมื่อประเด็นใดวิเคราะห์แล้ว ไม่มีความชัดเจน ก็จะตามไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นต่างๆ เหล่านั้น เพื่อตอบคำถามหลักตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อมูลเชิงคุณภาพได้นำมาวิเคราะห์ เพื่อหาความเชื่อมโยง ความสัมพันธ์เชิงทฤษฎี

3) การสร้างบทสรุปและการพิสูจน์บทสรุป เป็นการนำแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยต่างๆ ทางวิชาการ มาสร้างเป็นบทสรุปร่วมกับข้อมูลที่เชื่อถือได้อีกครั้งหนึ่ง โดยเน้นความเชื่อมโยงเพื่อนำไปสู่การพิสูจน์ที่เป็นรูปธรรมและตรงต่อข้อเท็จจริง ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลการสนทนากลุ่ม

5. ผลการวิจัย

5.1 การจัดการสังคมและวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครสวรรค์

ผู้วิจัยต้องการทราบประเด็นการจัดการสังคมและวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 262 คน คิดเป็นร้อยละ 73.8 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 26.2 ส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 42.5 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 60.3 ส่วนใหญ่มีรายได้รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001 - 30,000 บาท จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 32.1 ส่วนใหญ่ประสบการณ์ในการทำงาน 1-10 ปี จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 48.2 ส่วนใหญ่ อบอุ่น. ที่ผ่านกำลังปฏิบัติงาน เทศบาลจำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 70.4 ส่วนใหญ่ตำแหน่งข้าราชการมากที่สุด จำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 64.8 ผลการวิเคราะห์การจัดการสังคมโดยการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับชุมชน ระดับครัวเรือนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ผลการวิเคราะห์การจัดการวัฒนธรรมโดยการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติ และสุขภาพ โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

การพัฒนายกระดับแหล่งท่องเที่ยว การส่งเสริมกิจกรรมตามปฏิทินการท่องเที่ยวประจำปีและประเพณีสำคัญ การส่งเสริมการตลาดการประชาสัมพันธ์และการบริการท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สำหรับการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

5.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการสังคมและวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครสวรรค์

ผู้วิจัยต้องการทราบประเด็นว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการสังคมและวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยได้คำตอบจากการวิจัยครั้งนี้ คือ

1) การจัดการองค์กร ทำนายการจัดการสังคมและวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครสวรรค์ได้ร้อยละ 62.90 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการองค์กร มีจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านภาคี/เครือข่าย ด้านการสื่อสาร/เทคโนโลยี ด้านนโยบาย ด้านบุคลากร

2) หลักกิติธิบาท 4 ทำนายการจัดการสังคมและวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครสวรรค์ ได้ร้อยละ 17.50 ปัจจัยที่ส่งผลต่อหลักกิติธิบาท 4 มีจำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านฉันทะ ความพึงพอใจ และด้านวิมังสา การหมั่นตรึงตรองพิจารณา

5.3 แนวทางการจัดการสังคมและวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครสวรรค์

ผู้วิจัยต้องการทราบแนวทางการจัดการสังคมและวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยได้คำตอบจากการวิจัยครั้งนี้ คือ

1) การจัดการสังคมโดยการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบบบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคประชาสังคมเพื่อให้เกิดความเข้มแข็ง สามารถจัดทำเป็นแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับชุมชน เป็นชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงต้องเสริมสร้างจุดแข็งปิดจุดอ่อน และพัฒนาสมาชิกในชุมชนให้เป็นคนเก่ง คนดี เพื่อนำไปสู่ชุมชนเข้มแข็ง และในระดับครัวเรือน เป็นครอบครัวเศรษฐกิจพอเพียงต้องส่งเสริมการสร้างคุณภาพชีวิตและการดำรงชีวิตอย่างมีเหตุผล ให้คนในชุมชนเกิดความรู้ความเข้าใจหลักการ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข รู้อยู่ รู้กิน รู้ใช้

2) การจัดการวัฒนธรรมโดยการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ ประกอบด้วย การพัฒนาและยกระดับแหล่งท่องเที่ยว ให้อยู่ในมิติความเจริญงดงาม และยั่งยืน เพื่อการรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของวัฒนธรรมและธรรมชาติในระยะยาว การส่งเสริมกิจกรรมตามปฏิทินการท่องเที่ยว ให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ครอบคลุมให้ครบทั้ง 12 เดือนหรืออย่างน้อยให้เป็นไปตามฤดูกาล และการกำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เป็นไปตามทรัพยากรท่องเที่ยวของท้องถิ่นนั้นๆ การส่งเสริมการตลาดการประชาสัมพันธ์และการบริการ ให้

เห็นความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวในนครสวรรค์ทั้งเชิงนิเวศน์ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาและเชิงเกษตรสร้างสรรค์ การพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ให้เป็นไปตามแนวทางการนำสุขภาพที่ดีคืนสู่ชีวิต โดยการจัดบริการต่างๆที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพให้เป็นไปตามมาตรฐาน

6. อภิปรายผล

จากการศึกษาข้อมูลการจัดการสังคมและวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครสวรรค์สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาการจัดการสังคมและวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครสวรรค์โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเนื่องจากการจัดการสังคมและวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครสวรรค์ให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการเป็นการสร้างความรู้การจัดเก็บความรู้การนำความรู้ไปใช้การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้การบริการความรู้การสื่อสารความรู้การใช้เทคโนโลยีวัฒนธรรมการไว้วางใจการบริหารจัดการความรู้ลักษณะงานที่ผู้บริหารมีความต้องการที่จะให้มีการนำความรู้ใหม่ๆซึ่งเกิดจากการบริหารจัดการความรู้ไปใช้ด้านภาวะผู้นำและด้านกระบวนการบริหารจัดการเป็นการกำหนดวิสัยทัศน์การกำหนดแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่นำไปสู่การปฏิบัติได้จริงมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของภาวินีย์ มีผดุง (ภาวินีย์ มีผดุง, ๒๕๕๔)ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กร:การสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทยผลการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่า1.อาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อปัจจัยภายในองค์กรมิติด้านวัฒนธรรมองค์กรการบริหารจัดการที่ดีแรงจูงใจความผูกพันองค์กรและพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีในองค์กรในระดับมาก

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการสังคมและวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครสวรรค์โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเนื่องจากการสร้างวัฒนธรรมองค์กรความรู้สึกรักของข้าราชการพนักงานและเจ้าหน้าที่ประจำอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดประสิทธิผลองค์กรแบบมุ่งการมีส่วนร่วมองค์กรแบบมุ่งสามัคคีวัฒนธรรมองค์กรแบบยึดถือยุทธศาสตร์การเปลี่ยนแปลงสังคมการสื่อสารนั้นมีอิทธิพลและสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงสังคมด้านการสื่อสารเชิงพุทธคือสื่อสารด้วยสติบนพื้นฐานของความเข้าใจและเคารพในตนเองและผู้อื่นบนหลักการของเหตุและผลตามความเป็นจริงก่อให้เกิดปัญหาสร้างสรรค์ต่อการบูรณาการงานวัฒนธรรมควรให้ความสำคัญด้านต่างๆในการการส่งเสริมรักษานูรักษ์ศิลปวัฒนธรรม เช่นด้านสภาพแวดล้อมพุทธศาสนพิธี/พิธีกรรมสื่อส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมแหล่งเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรมกิจกรรมเชิงวิชาการในการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและเครือข่ายภาคีทางวัฒนธรรมมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของภาวินีย์ มีผดุง (ภาวินีย์ มีผดุง, ๒๕๕๔) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กร:การสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทยผลการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่า1.อาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อปัจจัยภายในองค์กรมิติด้านวัฒนธรรมองค์กรการบริหารจัดการที่ดีแรงจูงใจ

ความผูกพันองค์กรและพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีในองค์กรในระดับมากยกเว้นปัจจัยด้านแรงจูงใจที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในระดับปานกลาง 2. การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏในปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กรด้านการบริหารจัดการที่ดีด้านแรงจูงใจด้านความผูกพันองค์กรและด้านพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีในองค์กรและปัจจัยด้านพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีในองค์กรทั้ง 2 ประการได้แก่ความจงรักภักดีและรักษาภาวะเยียบขององค์กรและควมมีจิตสาธารณะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายด้านการบริการวิชาการและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏและสอดคล้องกับงานวิจัยของพระสมุทรวชิโรโสภณ (โสภณธมมโสภณ) (พระสมุทรวชิโรโสภณ (โสภณ ธมมโสภณ), ๒๕๕๗) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของคณะสงฆ์จังหวัดสมุทรสงครามผลการศึกษาพบว่า การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทยในปัจจุบันโดยเฉพาะศิลปวัฒนธรรมของพระพุทธศาสนาจะได้รับผลกระทบจากความเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองอย่างมากอิทธิพลของศาสนาที่มีต่อวัฒนธรรมเช่นสิ่งที่เป็นโบราณสถาน โบราณวัตถุประเพณีศิลปวัฒนธรรมนิสัยความเมตตาปราณีและความโอบอ้อมอารีสิ่งเหล่านี้เป็นลักษณะเฉพาะที่มีอยู่ในสังคมไทยพระภิกษุสงฆ์ยังทำหน้าที่ส่งเสริมรักษานุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและให้บริการด้านอื่นๆที่กลไกของรัฐบาลเข้าไปให้บริการไม่ทั่วถึงทั้งยังมีส่วนช่วยเสริมกลไกของรัฐให้บรรลุเป้าหมายมากขึ้นและทั้งยังมีส่วนช่วยสังคมในด้านอื่นอีกด้วย

1. ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาท 4 คือ ธรรมอันเป็นเครื่องให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งเป็นหลักธรรมที่มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับการจัดการสังคมและวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมพบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของฉานตรรกวิจารณ์ (ฉาน ตรรกวิจารณ์, ๒๕๕๐) ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงพุทธ” ผลจากการวิจัยพบว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงพุทธจะมีพุทธธรรมเป็นฐานคิดในการพัฒนาโดยมีพุทธเศรษฐศาสตร์ทฤษฎีระบบทฤษฎีจิตวิทยาการเรียนรู้และอริยมรรคมีองค์ 8 เป็นแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนาโดยมีเป้าหมายการพัฒนา 2 ระดับคือระดับโลกียธรรมและระดับโลกุตระธรรมส่วนปรัชญาในการพัฒนานั้นตั้งอยู่บนความเชื่อที่ว่ามนุษย์สามารถพัฒนาได้พุทธธรรมมีเป้าหมายที่การพัฒนาปรับปรุงมนุษย์ใช้ปัญหาของมนุษย์คือ “ทุกข์” เป็นตัวตั้งให้หลักธรรมอริยสัจ 4 เป็นหลักคิดในการพัฒนาและมีการคิดเชิงระบบและกระบวนการพัฒนาในระดับโลกุตระธรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในระดับบุคคลและระดับองค์กรจะมีตัวแบบในการพัฒนาซึ่งสามารถใช้เป็นกระบวนการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงพุทธได้ด้วยและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัชภูมิ สีชมพู (ชัชภูมิ สีชมพู, ๒๕๔๘) ได้วิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการเขตพื้นที่การศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล” ผลจากการวิจัยพบว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความต้องการการบริหารจัดการที่ดีทุกด้านส่วนรูปแบบการบริหารจัดการมีองค์ประกอบ 2 ด้านคือด้านปัจจัยนำเข้าและด้านกระบวนการบริหารจัดการและส่วนด้านภาวะผู้นำและด้านกระบวนการบริหารจัดการเป็นการกำหนดวิสัยทัศน์การกำหนดแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการ

7. กิตติกรรมประกาศ

ดุชนิพนธ์เรื่อง “การจัดการสังคมและวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครสวรรค์” ฉบับนี้จัดทำขึ้นตามหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ซึ่งดุชนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีเพราะได้รับความเมตตาและการช่วยเหลือแนะนำอย่างดียิ่งจากอาจารย์ที่ปรึกษาดุชนิพนธ์ คือ อาจารย์ ดร.อนุวัต กระสังข์ และพระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา, ดร.ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำตลอดจนช่วยตรวจสอบความถูกต้องทั้งด้านภาษา เนื้อหาสาระ ความครบถ้วนถูกต้องตามหลักวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และวิธีการเขียนทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญที่ได้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) ทุกรูป ทุกท่าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์มาร่วมแสดงความคิดเห็นพร้อมข้อเสนอแนะในการสนทนา และชี้แนะแนวทางการปรับปรุงแก้ไขให้ผลงานวิจัยครั้งนี้ดียิ่งขึ้นไป

ขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ช่วยแนะนำและจุดประกายแนวคิดในการศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิตครั้งนี้ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่กรุณาให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน การประชุมสัมมนา วิชาการและการอำนวยความสะดวกติดต่อภายในสำนักงาน

คุณค่าและประโยชน์จากการศึกษาค้นคว้าดุชนิพนธ์ฉบับนี้ขอบเป็นเครื่องบูชาคุณพระรัตนตรัยคุณพระพุทธศาสนาที่ก่อให้เกิดสติปัญญาและคุณูปการอันมหาศาลแก่ข้าพเจ้า คุณบิดามารดาผู้มีพระคุณผู้มีอุปการคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือและคุณครูอาจารย์ที่มีส่วนในการอบรมสั่งสอนศิษย์ให้ประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียนและเป็นแรงบันดาลใจให้กำลังใจในการศึกษาด้วยความรักและเมตตาตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน และได้วางพื้นฐานทางการศึกษาแก่ผู้วิจัยจนได้รับความสำเร็จในการศึกษาในที่สุด สมดังเจตนามุ่งหมายที่ร่วมกันสรรค์สร้างงานวิจัยฉบับนี้ให้แก่ผู้วิจัยจนประสบผลสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีทุกประการ

8. ข้อเสนอแนะ

งานศึกษาวิจัย “การจัดการสังคมและวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครสวรรค์” ที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. หน่วยงานของรัฐโดยกระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการกำหนดแนวทางเผยแพร่การจัดการสังคมและวัฒนธรรมต้นแบบสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเชิงรุกอย่างต่อเนื่อง

2. กระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการสร้างแรงจูงใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารงานในรูปแบบใหม่ ๆ เชิงสร้างสรรค์อย่างมีประสิทธิภาพ

3. กระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรมีการกำหนดแนวทางการพัฒนาการบริหารงานท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งมีการส่งเสริมและสนับสนุนศูนย์การเรียนรู้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบบครบวงจร

4. กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการเร่งพัฒนาศักยภาพของผู้นำท้องถิ่น และผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

หากมีการระบุกำหนดการจัดการสังคมและวัฒนธรรมที่ชัดเจนจะส่งผลให้มีการนำกำหนดการจัดการสังคมและวัฒนธรรมไปประยุกต์สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ด้านหลักอิทธิบาท 4องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรรับฟังปัญหาเพื่อนำมาปรับปรุงการปฏิบัติงานใคร่ครวญถึงผลดีและผลเสียที่เกิดขึ้นและขั้นตอนและวิธีการทำงานก่อนปฏิบัติงานมากกว่านี้และควรมีการวางแผนในการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้าเพิ่มมากขึ้น

2. ด้านการจัดการสังคมและวัฒนธรรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเพิ่มมีเครือข่ายองค์ความรู้ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เครือข่ายด้านผู้นำ เครือข่ายการเฝ้าระวังด้านสังคมและวัฒนธรรม เช่นในกรณีเกิดปัญหาในระบบสังคม หรือการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมเครือข่ายด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสังคมและวัฒนธรรม เครือข่ายด้านนักวิชาการ/นักวิจัยมากขึ้น

3. ด้านการจัดการสังคมและวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควร ยุทธศาสตร์ของการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติ และสุขภาพเช่น การเพิ่ม แหล่งท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ เช่นการนวดแผนไทย การจำหน่ายสินค้าOTOPด้านอาหารของดีเพื่อสุขภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงบำบัดรักษาสุขภาพการส่งเสริมสินค้า/ผลิตภัณฑ์/ของฝากที่ระลึกให้มีเอกลักษณ์เช่นมีชื่อของตราสินค้าโลโก้ของตราสินค้าเพื่อสร้างความจดจำของตราสินค้ามีการจัดประกวดสินค้า/ผลิตภัณฑ์เพื่อปรับปรุงคุณภาพของสินค้าเพิ่มมากขึ้น

8.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1)ควรทำการศึกษาวิจัยลักษณะของทุนทางสังคมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างแท้จริง

2)ควรทำการศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสังคมและวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครสวรรค์

บรรณานุกรม

1. ภาษาไทย

(๑) หนังสือ

พัทธา สายหู. **กลไกของสังคม**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พิมพ์ครั้งที่ 10, 2544.

สุวริยศิริโกการภิรมย์. **การวิจัยทางการศึกษา**. ลพบุรี: ฝ่ายเอกสารการพิมพ์ สถาบันราชภัฏเทพสตรี, 2546.

สิน พันธุ์พินิจ. **เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร: วิทย์พัฒน์, 2554.

(๒) วิทยานิพนธ์

ชัยภูมิ สีชมพู. “รูปแบบการบริหารจัดการเขตพื้นที่การศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล”. **วิทยานิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต**. การบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2548.

ฉาน ธรรมวิจารณ์. “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงพุทธ”. **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต**. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2550.

พระสมุทรโชติธรม (โสภณ ธรรมโสภณ). “การพัฒนาการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของคณะสงฆ์ จังหวัดสมุทรสงคราม”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต**. สาขาการจัดการเชิงพุทธ, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2557.

ภาวินีย์ มีผดุง. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์การ: การสำรวจความคิดเห็นของ อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย. **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2554.

(๓) สื่ออิเล็กทรอนิกส์/เว็บไซต์

หนังสือพิมพ์แนวหน้า. **องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.naewna.com/local/162306>, [3 พฤษภาคม 2559].

ระบบสารสนเทศท้องถิ่นและชุมชน. **โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.tlg.rmutt.ac.th/?p=855>, [3 พฤษภาคม 2559].

สำนักงานพัฒนาระบบ รูปแบบและโครงสร้าง กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, [ออนไลน์], แหล่งข้อมูล: <http://www.dla.go.th/servlet/TemplateServlet>, [4 พ.ค. 2559].

2. ภาษาอังกฤษ

Silverman, D. **Doing Qualitative Research: A Practical Handbook**. London, Sange, 2000.

Creswell, J. W. **Qualitative Inquiry and Research Design: Choosing among Five Traditions**. Op. cit., 2007.

